

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Jan Čihák
Téma práce:	Dovolání v civilním řízení
Rozsah práce:	79 stran vlastního textu

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantem zvolené téma lze považovat především za aktuální. Je tomu tak proto, že v rámci odborné diskuse nad tímto tématem lze sledovat (a to opakovaně), diskusi nad možností prolomení nepřípustnosti dovolání v rodinněprávních věcech, resp. rozšíření přípustnosti dovolání nad rámec současných tří výjimek, kdy dovolání v rodinněprávních věcech podat lze. Stranou nelze ponechat ani aktuálnost tématu v souvislosti s širší diskusí nad problematikou opravných prostředků v rámci věcného záměru ČŘS, kde se k dovolání přistupuje naopak jako k řádnému opravnému prostředku.

Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomant osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Jedná se o téma do jisté míry tradiční, díky čemuž má diplomant k dispozici standardní paletu zdrojů, jak pokud jde o literaturu, tak pokud jde o judikaturu. Faktorem, který zvyšuje náročnost tématu na zpracování, je nepochybně postupný vývoj právní úpravy tohoto institutu, kdy v průběhu posledních desetiletí došlo k několika zásadním novelizacím. Rovněž poslední novela (č. 296/2017 Sb.) opět limitovala možnosti podání dovolání. V případě práce se zdroji a především s judikaturou je tak nutno pečlivě vážit, jaké zdroje ob stojí z hlediska současné podoby právní úpravy, což nepochybně zvyšuje náročnost tématu na jeho úspěšné zpracování.

Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících praktických znalostí (zejm. judikatury), při čemž lze čerpat z uvedeného okruhu literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Logická stavba práce, systematické a formální členění

Práce je členěna do sedmi kapitol (včetně úvodu a závěru). Z hlediska logické stavby práce lze konstatovat, že autor používá především osvědčené metody od obecného k dílčímu a od staršího k novějšímu. Po úvodu (kap. 1) následuje obecné pojednání o opravných prostředcích v civilním procesu a o pojmu dovolání. Pak již následuje těžiště práce, v němž se autor nejprve věnuje rozboru dovolání za použití metody historické (kap. 3) a po té navazuje analýzou současné právní úpravy (kap. 4). Tyto stěžejní kapitoly jsou doplněny zpracováním dílčích témat (dovolání ve VZ ČŘS a úvahy de lege ferenda, zejména ohledně vysoké zátěže NS při rozhodování o dovolání, kap. 5). V kap. 6 je pak proveden stručný exkurz ke slovenské právní úpravě.

Zvolená systematicka tak umožňuje pokrýt všechny aspekty relativně širokého tématu dovolání, zároveň je adekvátně reflektována v rámci formálního dělení práce do jednotlivých kapitol a podkapitol.

Ke zvolené systematicce lze mít jednu dílčí výhradu, která se týká zařazení exkurzu ke slovenské právní úpravě. Bylo by totiž možno uvažovat o jejím zařazení před kap. 5, neboť by pak bylo možno v rámci úvah de lege ferenda posoudit také rozdíly mezi českou a slovenskou právní úpravou, včetně možnosti se případně slovenskou právní úpravou inspirovat. V současné podobě vyznívá kapitola 6 jako nutný přívěšek zpracování tématu, bez jeho hlubšího propojení se zbytkem práce.

Kromě uvedené výhrady ke kap. 6 lze konstatovat, že jednotlivé tematické celky jsou voleny v logické posloupnosti, celková logická stavba práce je promítnuta také do dílčího

členění jednotlivých kapitol. Systematika práce i její formální členění celkově odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Hloubka provedené analýzy

Hloubka provedené analýzy zvoleného tématu je dostatečná. Autor vyčerpал téma jak z hlediska vývoje právní úpravy, tak z hlediska analýzy současné právní úpravy. O hloubce analýzy ostatně svědčí také bohatý poznámkový aparát, který čítá celkem 378 poznámek pod čarou, což je ve srovnání s podobnými pracemi jistě nadstandardní počet. O hloubce provedené analýzy svědčí také práce se zdroji, zejména s judikaturou (srov. dále).

5. Samostatnost při zpracování tématu, výsledek kontroly plagiátorství

Automatická kontrola shod provedená systémem IS/STAG identifikovala celkem 84 podobných dokumentů obsahujících shody, s nejvyšší mírou podobnosti 10 %. V případě dokumentu s mírou podobnosti 10 %, resp. přesně 9,8 % lze po prostudování indikovaných shod konstatovat, že se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být z podstaty věci shodné. Další dokumenty vykazují míru podobnosti pod 10 %. Na základě této kontroly tedy nelze učinit závěr, že by diplomant nepostupoval při tvorbě práce *lege artis*. Na základě této kontroly tak lze soudit, že diplomant při zpracování zvoleného tématu prokázal schopnost samostatné práce, a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu.

6. Práce se zdroji

Diplomant pracoval celkem s necelými padesáti zdroji domácími, a se třemi zdroji zahraničními (slovenskými). Pokud jde o judikaturu, autor zpracoval necelých šedesát judikátů českých soudů, tři slovenské a dva judikáty ESLP. Práce s literaturou odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu, práce s judikaturou je podrobná a požadavky na práce tohoto druhu jistě překračuje. Celkově je tedy práce se zdroji na odpovídající úrovni. Lze podotknout, že kromě slovenských zdrojů autor nepoužil žádné jiné cizojazyčné zdroje.

7. Splnění cíle práce

Autor si stanovil za cíl „provést komplexní analýzu právního institutu dovolání ve světle platné legislativy a judikatury“ s tím, že tato analýza „by měla čtenáři napomoci k pochopení tohoto institutu, jakož i jeho fungování v právním řádu České republiky.“ Z takto formulovaného cíle práce lze tušit převahu deskriptivní metody napříč celou prací. Určité popisnosti se nelze v právně-pozitivně orientovaném tématu vyhnout, autor si je toho navíc zjevně vědom, když se snaží tuto popisnost rozbít zařazováním vlastních názorů na zkoumanou problematiku (srov. zejm. s. 19, 37, 45, 49, 56, 59, 61, 67, 69, 71 a kap. 5 atd.).

Celkově lze konstatovat, že stanovený cíl práce byl splněn, autor věnoval pozornost všem dílčím otázkám, které do zvoleného tématu systematicky patří.

8. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní. Místy lze v práci nalézt drobné lapsy [např. na s. 1 dvě interpunkční znaménka za zkratkou tj.; na s. 5 v pozn. pod čarou č. 21 „lCdo“; napříč celou prací a také v seznamu použitých zdrojů je zkomoleno příjmení K. Schelleho („Schille“) v případě knihy Dějiny českého soudnictví; není zvykem začínat novou větu zkratkou, např. s. 27, 43, 74 – vyjde-li zkratkové slovo na začátek věty, je třeba jej rozepsat, stejně tak, jako nelze novou větu, natož odstavec začínat číslicí, např. s. 31; v případě hlavní intervence je správné označení hlavní intervenient (výraz „intervent“ ostatně SSJČ nezná, navíc jde o standardní a tradiční terminologii civilního procesu, kterou by autor

měl znát)]. Závěrečná korektura textu mohla být z hlediska jazykové a stylistické stránky provedena pečlivěji.

9. Formální úprava práce (text, grafy, tabulky)

V práci se lze setkat rovněž s drobnými formálními lapsy. Na s. 5 v poznámce pod čarou č. 20 je jiná velikost písma označení autora, taktéž s. 6. Napříč prací jsou použity tři varianty psaní rozsahu stránek v citacích (se spojovníkem bez mezer, se spojovníkem s mezerami a s pomlčkou s mezerami), při čemž ani jedna z těchto podob není správná (totiž stránkový rozsah s pomlčkou bez úhozů mezerníků před a za pomlčkou). Napříč prací se místy vyskytuje čárka za zkratkou jména autora v citacích literatury (např. Svoboda, K., Opravné prostředky...; taktéž Coufalík, P., Střet Nejvyššího soudu a Ústavního soudu...). Seznam použitých zdrojů mohl být vhodněji srovnán abecedně, jak je ostatně v těchto pracích běžné. Rovněž formální úpravě mohla být v závěrečné fázi věnována větší pozornost.

10. Závěrečné vyjádření k práci

Na práci lze kladně hodnotit několik aspektů. Předně jde o komplexnost zpracování tématu, které však zároveň není na újmu hloubce (a podrobnosti) celého textu. Kladně lze hodnotit rovněž skutečnost, že se autor snaží popisnost práce prokládat vlastními názory na analyzovanou problematiku, a to napříč celou prací. Rovněž příkladná je práce s judikaturou.

Autorovi lze naopak vytknout ne zcela vhodné systematické zařazení kap. 6 (exkurz k právní úpravě slovenské), jakož i jen povrchně provedenou komparaci obou právních úprav. V rámci kap. 6 totiž dominuje především popis slovenské právní úpravy, samotná komparace je však provedena pouze místy, závěrečné shrnutí shod a rozdílů komparovaných úprav pak absentuje zcela.

Konečně také jazyková, stylistická i formální korektura práce mohla být provedena lépe (pečlivěji). Zvláště to platí o odborné terminologii, která by měla být v práci tohoto druhu užívána bezchybně (zejm. hlavní „intervent“, srov. výše).

Vzhledem k uvedenému práci celkově hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, které vyniká snahou o komplexnost a podrobnost, ale vykazuje některé drobné nedostatky, a to ve více oblastech, jež jsou předmětem hodnocení. Z tohoto důvodu prozatím navrhuji hodnocení snížené o jeden stupeň.

11. Otázky k zodpovězení při obhajobě

1) Považuje autor nastavení současné (ne)přípustnosti dovolání za vyhovující, nebo by de lege ferenda mělo dojít ke změnám, a pokud ano, mělo by dojít spíše k rozšíření či zúžení přípustnosti dovolání a v jakých otázkách? Nakolik může být kritérium případné přetíženosti NS ČR relevantní z hlediska práva na spravedlivý proces?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Velmi dobře.

V Praze dne 19. 04. 2024

doc. JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
oponentka diplomové práce